

Моделювання навчальних процесів дає змогу оцінити:

- 1) якість організації самого процесу навчання та навчальних програм;
- 2) удосконалити контроль знань;
- 3) удосконалити методики викладання навчального матеріалу;
- 4) підвищити рівень підготовки викладачів;

Середовище моделювання — це комплекс апаратних, програмних та інформаційних засобів, які забезпечують користувачеві підтримку на всіх етапах розроблення моделей динамічних систем реальної складності, формування і візуалізації результатів моделювання, призначене для розв'язання широкого класу задач моделювання динамічних систем із зосередженими і розподіленими параметрами. До числа найперспективніших середовищ моделювання належить і Case-технологія VPwin. Ієрархічна структура дозволяє розробляти моделі навчальних систем методом «зверху вниз».

Навчання як процес здійснюється в деякій системі навчання, якою є освітній заклад, де складні процеси аналізу, синтезу і прийняття рішення відбуваються на рівнях ієрархії цієї системи.

*Н. В. Ревуцька, канд. екон. наук, доц.,  
кафедра економіки підприємств*

## **ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМКИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ**

Важливим завданням сучасного етапу розвитку національної вищої школи є вдосконалення та підвищення якісних характеристик підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Принциповими особливостями організації навчального процесу за магістерськими програмами є: модульний принцип побудови навчального процесу, органічне поєднання практичної і теоретичної підготовки, інтенсивна самостійна підготовка студентів, створення умов для саморозвитку та самоорганізації, підготовка дипломної роботи магістра як кінцевого інтелектуального продукту теоретичної та практичної підготовки фахівця-управлінця.

Особливої уваги, на наш погляд, заслуговують такі аспекти підготовки студентів магістерського рівня, як забезпечення органічного поєднання теоретичної та практичної їх підготовки як на

заняттях в аудиторії, так і під час проходження переддипломної практики, а також підготовка магістерської дипломної роботи. Для забезпечення конкурентоспроможності випускників-магістрів на ринку праці, необхідно реалізувати випереджувальний підхід у процесі їх підготовки. Він повинен базуватись на використанні інноваційних способів організації навчання, систематичному оновленні теоретичної та прикладної частини магістерських курсів, вивчення сучасних управлінських інструментів, які відповідають не тільки існуючим умовам, але й майбутнім пріоритетам розвитку системи управління суб'єктами господарювання.

Кафедра економіки підприємств уже має певний досвід у вирішенні цієї проблеми. Зокрема, для підвищення якості викладання дисципліни «Обґрунтування та експертиза бізнес-проектів», а також для забезпечення гармонійної інтеграції теоретичного та практичного вектора підготовки магістрів, зроблено акцент на поглибленому вивченні студентами лекційного матеріалу з цього курсу на основі виконання практичних розрахунків відразу після ознайомлення з теоретичними положеннями розробки окремих розділів бізнес-плану. Таким чином, ознайомлення студентів із практичним інструментарієм під час аудиторних занять є основою підвищення якості виконання індивідуальних завдань за базами переддипломної практики. Це також дозволяє сформувати у майбутніх фахівців розуміння можливостей прикладного використання отриманих знань із певного магістерського курсу.

Дипломна робота є завершальним етапом навчання у магістратурі, а тому вона повинна містити не тільки кінцеві результати теоретичного дослідження студентом обраної теми, але й відображати навички використання методичного інструментарію оцінки певних аспектів діяльності підприємства. Довершеність магістерської дипломної роботи як інтелектуального продукту магістра повинна забезпечуватись виконанням конструктивної частини, де найкраще мають проявитись його управлінські здібності до розробки та обґрунтування альтернативних варіантів (бізнес-проектів) вирішення поставлених завдань, які повинні забезпечити підвищення ефективності функціонування підприємства у певній сфері (маркетинг, виробництво, фінанси тощо).

Реалізація принципу інноваційності у підготовці магістерських дипломних робіт здійснюється на основі періодичного оновлення їх тематики. Нові теми дипломних робіт повинні відображати сучасні вимоги управлінської практики вітчизняних підприємств, а їх виконання має забезпечити можливість реального використання студентами прогресивних управлінських інструментів.

Так, кафедра економіки підприємств запропонувала на вибір студентів теми дипломних робіт із таких інноваційних напрямків досліджень, як формування сучасної моделі бізнесу, оптимізація системи бізнес-процесів на підприємстві, управління вартістю бізнесу на основі формування та використання неосяжних ресурсів тощо.

*І. Л. Решетнікова, д-р екон. наук, проф.,  
кафедра маркетингу*

### **СВІТОВИЙ ДОСВІД АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Одним із напрямів сучасної реформи вищої освіти України є підвищення ролі самостійної роботи студентів. Скорочення аудиторного навантаження, модульна система навчання та оцінки знань студентів має стимулювати опрацювання ними значної частини програми курсів самостійно. Але, як свідчить практика, самостійна робота студентів не приносить бажаних результатів, і не завжди є ефективною з точки зору навчального процесу. Тому корисним бачиться вивчення досвіду організації самостійної роботи в закордонних економічних університетах.

У більшості Західних університетів теж діє модульна система навчання і частину балів студенти отримують під час поточного навчання, а решту — під час іспитів. Для активізації поточної самостійної роботи студентів, в університетах Швейцарії та Франції, наприклад практикується подача лекційного матеріалу у вигляді тез. Тобто, коли викладачем в аудиторії тільки окреслюються основні проблеми, чи питання, пов'язані із темою. Деталізація ж та їх розвиток здійснюється вже самими слухачами під час семінарських занять. Для цього студенти готують доклади (або реферати), які прилюдно презентують в аудиторії. За кожний із таких виступів студенти можуть отримати 5 балів. Решту поточних балів вони отримують за підготовку «командних» проектів. Це пов'язано з тим, що в сучасних умовах підвищується значимість злагодженої роботи працівників у творчих колективах, так званих «командах». Таких проектів з кожної дисципліни, як правило, виконується кілька і вони є обов'язковими. Тобто, студенти, які не приймали участь у підготовці і презентації командних